

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 362/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepeľovou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti postupu Krajskej prokuratúry v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Kn 44/24/7712 a jej uneseniu zo 4. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Kn 44/24/7712 a jej uznesením zo 4. septembra 2024. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry a rovnako aj uznesenie Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Východ, oddelenia vyšetrovania Košice (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“), pod ČVS: UIS-43/1-OISV-2024 z 27. júna 2024. Zároveň požaduje zakázať krajskej prokuratúre a úradu inšpekčnej služby pokračovať v porušovaní jej základných práv. Napokon sa domáha priznania jej náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 16. februára 2024 úradu inšpekčnej služby oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestného činu [prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona], ktorého sa mali dopustiť vyšetrovatel' odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru

v Humennom (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) a kontrolóri na Daňovom úrade Prešov, pobočke Humenné (ďalej len „daňový úrad“) tým, že vyšetrovateľ okresného riaditeľstva počas vyšetrovania trestnej veci vedenej pod ČVS:ORP-654/2-VYS-HE-2021 mal umožniť kontrolórom daňového úradu počas výkonu daňovej kontroly u dňového subjektu obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], voľný prístup k všetkým zaisteným dokladom menovanej obchodnej spoločnosti, nepostupujúc pritom v zmysle § 69 ods. 1 Trestného poriadku, čím mal konať v rozpore s § 48 ods. 3 písm. a) a f) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov; ako aj tým, že kontrolóri daňového úradu na okresnom riaditeľstve v priebehu výkonu daňovej kontroly u daňového subjektu [REDAKOVANÉ], nazreli do účtovných dokladov tejto obchodnej spoločnosti, bez toho, aby z predmetného úkonu spracovali zápisnicu resp. úradný záznam, čím mali konať v rozpore s § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“).

3. Trestné oznámenie úrad inšpekčnej služby uznesením pod ČVS: UIS-43/1-OISV-2024 z 27. júna 2024 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

4. Napadnutým uznesením č. k. 5 Kn 44/24/7712-4 zo 4. septembra 2024 krajská prokuratúra podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla sťažnosť sťažovateľky proti označenému rozhodnutiu úradu inšpekčnej služby ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Podľa názoru sťažovateľky rozhodnutie úradu inšpekčnej služby z 27. júna 2024 neobsahuje žiadne „nepriestrelné“ dôvody na odmietnutie jej trestného oznámenia. Nedáva presvedčivé, logické a právne odôvodnené odpovede, ktorými by bola vyvrátená protiprávnosť konania vyšetrovateľa a kontrolórov. Rozhodnutie je bez bližších zásad odvodených z právnej normy a bolo vydané len na účel, aby bola splnená podmienka jeho formálnej existencie.

6. Názor úradu inšpekčnej služby, že správca dane môže pri výkone daňovej kontroly využiť ľubovoľné možnosti, ktoré mu daňový poriadok umožňuje, sťažovateľka považuje za nesprávny, pretože zákon neponecháva na úvahe správcu dane, ktoré prostriedky k správnenému určaniu a vyrubeniu dane zvolí, ale „káže“ použiť najvhodnejšie prostriedky, teda tie, ktoré umožnia dosiahnutie legitímneho cieľa za súčasnej minimalizácie zásahu do práv a právom chránených záujmov daňového subjektu a ďalších dotknutých osôb a v súlade so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania. Preto ak správca dane mohol dosiahnuť legitímny cieľ prostredníctvom aplikácie § 26 ods. 7 daňového poriadku, ktoré bolo najvhodnejším prostriedkom aj z hľadiska šetrenia práv a právom chránených záujmov daňového subjektu a aj z hľadiska hospodárnosti, rýchlosti a efektívnosti konania, potom boli zamestnanci správcu dane (kontrolóri) povinní zvoliť výlučne tento postup.

7. Vykonanie osobného prezretia zaistených vecí na okresnom riaditeľstve kontrolórmí daňového úradu bolo podľa sťažovateľky úkonom pri správe daní, ktorým sa prispelo k objasneniu veci, a preto kontrolóri daňového úradu boli povinní vyhotoviť zápisnicu, a to za každý úkon jednotlivo

a bezprostredne pri úkone („*nie s polročným oneskorením*“, ako sa stalo v danom prípade), aby bolo zabezpečené právo daňového subjektu na informácie a právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom už v priebehu daňovej kontroly. Nevyhotovením zápisnice bezprostredne kontrolóri daňového úradu bránili daňovému subjektu v uplatnení jeho práv.

8. Možnosť nevyhotovenia záznamu bezprostredne pri/po úkone podľa sťažovateľky nemožno oprieť o taký výklad § 19 daňového poriadku, že v ňom nie je uvedená lehota, v ktorej má byť záznam vyhotovený. Ide o ústavne nekonformný výklad, ktorého dôsledkom by bolo popretie práv kontrolovaného subjektu.

9. V súvislosti s postupom vyšetrovateľa okresného riaditeľstva bol úrad inšpekčnej služby povinný uviesť, v zmysle ktorej konkrétnej platnej a účinnej právnej normy tento vyšetrovateľ postupoval a v čom spočívalo jej naplnenie. Žiadne konkrétne ustanovenie zákona, ktorým by bola preukázaná oprávnenosť postupu vyšetrovateľa okresného riaditeľstva, sa v rozhodnutí úradu inšpekčnej služby nenachádza.

10. Sťažovateľka trvá na závere, že nesprávny úradný postup vyšetrovateľa okresného riaditeľstva a kontrolórov daňového úradu boli protiprávnym činom. Skutkový stav veci však nebol orgánmi činnými v trestnom konaní zistený bez dôvodných pochybností.

11. Rozhodnutie krajskej prokuratúry nedáva podľa názoru sťažovateľky logické a právne odôvodnené odpovede na relevantné argumenty vznesené sťažovateľkou a takisto ide o svojvoľné, neodôvodnené a nepreskúmateľné rozhodnutie.

12. Krajská prokuratúra sa v napadnutom rozhodnutí odvolala predovšetkým na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového orgánu, s ktorého právnym názorom sa stotožnila. Nie je však úlohou sťažovateľky hádať či domýšľať si, ktoré konkrétne údajne úradom inšpekčnej služby podrobne opísané zistené skutočnosti a rozhodné právne skutočnosti, ako aj zrozumiteľne uvedené dôvody majú mať za dôsledok, že skutok tvoriaci predmet oznámenia nenapĺňa bez akýchkoľvek rozumných pochybností zákonné znaky žiadneho trestného činu podľa Trestného zákona.

13. Sťažovateľka zastáva názor, že krajská prokuratúra mala povinnosť preskúmať prvostupňové rozhodnutie a zároveň sa k nemu vyjadriť. Bola pritom povinná samostatne uviesť, na akých skutkových a právnych dôvodoch je jej rozhodnutie postavené. Všeobecné odôvodnenie s odkazom na prvostupňové rozhodnutie nie je dostatočné. Orgán druhého stupňa je povinný sám odôvodniť, prečo dospel k svojmu záveru a nemôže sa spoliehať výlučne na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia. Krajská prokuratúra tak nedodržala zásadu preskúmateľnosti a transparentnosti rozhodnutia. Išlo len o formálne potvrdenie rozhodnutia úradu inšpekčnej služby.

14. Navyše, sťažovateľka krajskej prokuratúre vytyka, že sa jej prieskum neprípustne obmedzil iba na to, či predmetným skutkom mohli byť naplnené znaky trestného činu podľa § 326 Trestného zákona.

15. Poukázanie krajskej prokuratúry na § 36 ods. 1 daňového poriadku bez konkrétneho odôvodnenia, v čom malo v spočívať naplnenie tejto právnej normy, nie je riadnym odôvodnením rozhodnutia. K naplneniu vyhľadávacej činnosti správcom dane v danom prípade by došlo práve tým, že by správca dane získal potrebné doklady, ktoré kontrolovaný daňový subjekt zo svojej pozície súkromnoprávnej osoby získať nemohol, od okresného riaditeľstva aplikáciou právomoci

spôsobom ustanoveným v § 26 ods. 7 daňového poriadku za dodržania zásady písomnosti tak, ako to predpokladá zákon, k čomu však nedošlo.

16. Na neobhájiteľné opomenutie zásady písomnosti pri správe daní, t. j. opakované nesplnenie si povinnosti uloženej zákonom, krajská prokuratúra rezignovala.

17. Sťažovateľka trvá na tom, že nesprávnym úradným postupom úradu inšpekčnej služby a krajskej prokuratúry v trestnom konaní došlo k odopretiu spravodlivosti voči nej a boli porušené jej práva na spravodlivé súdne konanie a účinný opravný prostriedok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Kn 44/24/7712 a jej uznesením zo 4. septembra 2024, ku ktorému malo dôjsť „*nesprávnym úradným postupom*“, a to tak krajskej prokuratúry, ako aj úradu inšpekčnej služby pri rozhodovaní o oznámení o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu podaného sťažovateľkou a vydaním neodôvodnených a arbitrárnych rozhodnutí, ktoré nedávajú odpovede na relevantné argumenty a ktoré sú rozhodnutiami *contra legem*, vzhľadom na nesplnenie zákonných podmienok na ich vydanie.

19. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade uvádza, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07, III. ÚS 147/2016).

20. Keďže sťažovateľka vo svojej podstate nesúhlasí so závermi napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry (z ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplýva snaha sťažovateľky dosiahnuť trestný postih osôb účastných na skutkoch, ktoré sťažovateľka považuje za jednoznačne trestné), ústavný súd považuje za smerodajné poukázať na to, že právo na začatie trestného konania proti osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010). V ústave a ani v Trestnom poriadku nie je

upravené právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám (m. m. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013). Inak povedané, základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy nie je možné vykladať v zmysle garancie úspechu v konaní či zaručenia práva na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa (tu sťažovateľky). Rovnako ani z dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní (m. m. I. ÚS 508/2019; porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierk v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok z 21. 9. 2004, bod 48).

21. Oznamovateľ vo všeobecnosti, ale ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá preto ústavou ani dohovorom zaručené právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (m. m. IV. ÚS 180/09, III. ÚS 46/2011). Vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu. Jednotlivec, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, zároveň nemá ani ústavou alebo dohovorom zaručené právo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili ním prezentovaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. II. ÚS 164/2022, I. ÚS 435/2022, I. ÚS 112/2023).

22. Ústavný súd predovšetkým uvádza, že sťažovateľke v posudzovanej trestnej veci vyplýva zo základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny (v tomto prípade) iba právo, aby sa orgány činné v trestnom konaní ňou podaným trestným oznámením a následnou sťažnosťou zákonným spôsobom zaoberali (m. m. III. ÚS 459/2023) a v rámci svojich právomocí vyhodnotili, či odôvodňuje začatie trestného stíhania alebo nie, a o tomto hodnotení vydali rozhodnutie.

23. Ústavný súd preto preskúmal napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľkou označeným základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.

24. Jedna z v ústavnej sťažnosti uplatnených námietok sťažovateľky sa týkala postupu krajskej prokuratúry spočívajúceho v poukázaní na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia úradu inšpekčnej služby, s ktorým sa stotožnila a na ktoré odkázala. Sťažovateľka takýto postup druhostupňového orgánu nepovažuje za dostatočný a ústavne konformný.

25. V nadväznosti na uvedené ústavný súd hneď v úvode pripomína svoju judikatúru (napr. III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07, I. ÚS 92/08, z novšej judikatúry napr. I. ÚS 703/2024, I. ÚS 136/2024, II. ÚS 482/2024), podľa ktorej je prípustné, ak sa nadriadený súd s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí podriadeného súdu stotožní a v podrobnostiach naň odkáže (nie je pritom žiaden relevantný dôvod, aby toto východisko nebolo aplikovateľné aj na rozhodnutia orgánov

činných v trestnom konaní). Ide o spôsob formulácie odôvodnenia rozhodnutia, ktorý z hľadiska jeho preskúmateľnosti je možné považovať za prípustný, pretože obsah predchádzajúceho rozhodnutia je účastníkovi konania známy.

26. Za takejto situácie ústavný súd zmienenu námietku sťažovateľky ako takú považuje za neopodstatnenú, resp. bez negatívneho dopadu na jej garantované základné práva.

27. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd zároveň pripomína svoju rozhodovaciu prax vychádzajúcu z predpokladu, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov (orgány činné v trestnom konaní nevynímajúc) vydané v inštančnom postupe súdneho konania (ale aj prípravného, či tzv. predprípravného trestného konania) nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (ale aj orgánov činných v trestnom konaní), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho (alebo v tejto veci predprípravného trestného) konania (m. m. napr. III. ÚS 489/2021, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, IV. ÚS 350/09).

28. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia krajskej prokuratúry vo vzájomnej integrite a dôvodovej celistvosti spolu s rozhodnutím úradu inšpekčnej služby.

29. Krajská prokuratúra v napadnutom rozhodnutí sťažovateľku oboznámila, že sa s rozhodnutím úradu inšpekčnej služby stotožnila, považovala ho za správne a zákonné, vydané na základe náležité zisteného skutkového stavu so správnym právnym posúdením veci. Konštatovala, že úrad inšpekčnej služby sa s každou rozhodnou skutočnosťou pre posúdenie skutku dostatočne zaoberal a zrozumiteľne uviedol dôvody na odmietnutie sťažovateľkou podaného oznámenia. Krajská prokuratúra preto na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia poukázala.

30. Ako z rozhodnutia úradu inšpekčnej služby vyplýva, tento vykonal veci zodpovedajúce zisťovanie, keď vypočul vyšetrovateľa okresného riaditeľstva, ako aj kontrolórov daňového úradu a do konania zabezpečil potrebné listinné dôkazy. Za dôležité považoval zistenie, že kontrolórom daňového úradu boli vyšetrovateľom okresného riaditeľstva predložené iba účtovné doklady kontrolovaného subjektu za zdaňovacie obdobie roka 2020, za ktoré prebiehala daňová kontrola, a že z toho úkonu (úkonov) bol spísaný úradný záznam, v ktorom boli súhrne obsiahnuté všetky skutočnosti z vykonaných nahliadnutí, pretože išlo o rovnaký vykonávaný úkon u jedného daňového subjektu za jedno zdaňovacie obdobie. Ako v ústavnej sťažnosti spomenula sťažovateľka, úrad inšpekčnej služby dôvodil, že v zákonných ustanoveniach nie je uvedená časová lehota, v ktorej má byť záznam vyhotovený, len upravuje povinnosť spracovať úradný záznam, preto jeho neskoršie vyhotovenie v podstate akceptoval.

31. Citujúc konkrétne zákonné ustanovenia, úrad inšpekčnej služby zhodnotil, že zamestnanci správcu dane (kontrolóri daňového úradu) nekonali svojvoľne a protizákonne, ale využili možnosti, ktoré im zákon (daňový poriadok) umožňoval.

32. Rovnako ani vyšetrovateľ okresného riaditeľstva nekonal podľa úradu inšpekčnej služby protizákonne, keď z konkrétnych dôvodov (časových, personálnych, vyplývajúcich z priebehu trestného konania a znaleckého dokazovania) nevyhovel výzve na zaslanie fotokópii, ale navrhol

zamestnancom správcu dane nazretie do požadovaných účtovných dokladov na okresnom riaditeľstve.

33. Zabezpečením jednotlivých dôkazov a na podklade ďalších faktorov, právnych úvah a citovaných zákonných ustanovení, sa podľa úradu inšpekčnej služby nepodarilo zistiť a bez akýchkoľvek pochybností preukázať okolnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa konkrétnou osobou a vôbec k naplneniu pojmových znakov inkriminovanej skutkovej podstaty a ani žiadnej inej skutkovej podstaty trestného činu v osobitnej časti Trestného zákona.

34. Zo strany vyšetrovateľa okresného riaditeľstva a kontrolórov daňového úradu išlo o ich povinnosť realizovanú v medziach a spôsobom ustanoveným zákonom. Nebolo tak zistené a preukázané konanie, ktorým by došlo k porušovaniu alebo obchádzaniu zákonov alebo iných právnych predpisov, ktoré upravujú ich právomoc a zodpovednosť, alebo ktorým by vykonávali činnosť, ktorá by nepatrila do ich právomoci alebo aby si nesplnili povinnosť vyplývajúcu z ich právomoci (ako obligatórny znak pre naplnenie objektívnej stránky prečinu) v neposlednom rade aj pre absenciu pohnútky (motívu) v konaní označených osôb spôsobiť inému škodu alebo zaobstarať sebe alebo inému neoprávnený prospech (ako obligatórneho znaku pre naplnenie subjektívnej stránky predmetného prečinu).

35. Napokon úrad inšpekčnej služby v konaní vyšetrovateľa okresného riaditeľstva a kontrolórov daňového úradu nevzhliadol ani naplnenie inej skutkovej podstaty trestného činu (ohrozenie obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 Trestného zákona, neoprávnené nakladanie s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona a iné). Rovnako z preverovaného podania ani z ďalšieho spisového materiálu nevyplývali jednoznačné skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutok je priestupkom, iným správnym deliktom alebo disciplinárnym previnením.

36. Podobne aj krajská prokuratúra v odôvodnení napadnutého rozhodnutia definovala obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a následne konštatovala, že námietky sťažovateľky spočívajúce v tvrdení protiprávnosti konania, poukazujúc na § 8 Trestného zákona, v kontexte zisteného skutkového stavu veci neobstoja. O nenaplnení formálnych znakov trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa nesporne svedčili podľa krajskej prokuratúry zistené skutočnosti, že právomoc poverených príslušníkov finančnej správy (kontrolórov daňového úradu), ako aj vyšetrovateľa okresného riaditeľstva v predmetnej veci bola realizovaná zákonne, sledujúc dosiahnutie účelu daňového, ako aj trestného konania. Nepochybne bolo preukázané, že pohnútkou (motívom) na ich strane nebolo spôsobiť inému škodu alebo zaobstarať sebe alebo inému neoprávnený prospech. Správcom dane bola po zistení miesta, kde sa nachádzajú záujmové účtovné doklady daňového subjektu, spracovaná výzva podľa daňového poriadku. Následne z dôvodu, že dispozícia týmito dokladmi na strane vyšetrovateľa okresného riaditeľstva bola nevyhnutná aj pre účely prebiehajúceho trestného konania, príslušníci finančnej správy (kontrolóri daňového úradu) nahliadli do týchto dokladov v sídle okresného riaditeľstva, avšak len v rozsahu potrebnom pre daňovú kontrolu. Umožnenie nahliadnuť do týchto podkladov na strane vyšetrovateľa okresného riaditeľstva v rozsahu zodpovedajúcom zdaňovaciemu obdobiu roka 2020 krajská prokuratúra považovala vzhľadom na okolnosti za správne. Práve naopak, ak by vyšetrovateľ okresného riaditeľstva výzve daňového úradu

nevyhovelo a neumožnil prístup k daňovým dokladom podliehajúcim daňovej kontrole, mohol by sa dopustiť trestného činu marenia úlohy verejným činiteľom.

37. Pokiaľ išlo o sťažovateľkou namietaný postup kontrolórov daňového úradu podľa § 36 ods. 1 daňového poriadku, krajská prokuratúra uzavrela, že správca dane je oprávnený pri vyhľadávacej činnosti zhromažďovať informácie o daňových subjektoch, vyhľadávať neprihlásené alebo neregistrované daňové subjekty, overovať úplnosť a správnosť evidencie alebo registrácie daňových subjektov a zisťovať ďalšie skutočnosti rozhodujúce pre správne vyrubenie dane, zabezpečenie jej úhrady a vymáhanie daňového nedoplatku, pričom správca dane môže vyhľadávaciu činnosť vykonávať aj bez priamej súčinnosti daňového subjektu.

38. Z opísaného priebehu daňového konania a trestného konania teda nevyplývalo úmyselné konanie poverených príslušníkov finančnej správy (kontrolórov daňového úradu) a vyšetrovateľa okresného riaditeľstva ako verejných činiteľov smerujúce k spôsobeniu škody alebo zadováženiu neoprávneného prospechu pre seba alebo iného a vykonávanie ich právomoci v rozpore so zákonom. Námietky sťažovateľky na nezákonný postup menovaných v predmetnej veci boli teda nedôvodné.

39. Vzhľadom na uvedené nedošlo podľa názoru krajskej prokuratúry k naplneniu zákonných znakov skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona pre absenciu jej objektívnej stránky, ako aj subjektívnej stránky. Rovnako platí, že neboli naplnené zákonné znaky ani akéhokolvek iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona.

40. Z uvedenej rekapitulácie napadnutého rozhodnutia krajskej prokuratúry (ako aj jemu predchádzajúceho uznesenia úradu inšpekčnej služby) s prihliadnutím na obsah ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd dospel k záveru, že orgány činné v trestnom konaní sa trestným oznámením, ako aj sťažnosťou sťažovateľky (a teda aj jej argumentáciou) riadne zaoberali, ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedali všetky právne a skutkovo relevantné otázky (podstatné pre konečné rozhodnutie) a o výsledku konania sťažovateľku riadne upovedomili. Uviedli pritom dostatočne presvedčivé dôvody, pre ktoré v sťažovateľkinom prípade došlo k odmietnutiu jej trestného oznámenia. Postupovali pritom v súlade so svojimi kompetenciami a nimi prezentovaný názor ústavný súd hodnotí ako prijatý na základe racionálnej úvahy. Vyslovené právne závery nie sú arbitrárne, extrémne nelogické ani sa neodchýlili od veci samej. Z tohto dôvodu ústavný súd nezistil dôvod, na ktorý by sa upínala nevyhnutnosť vykonania kasačného zásahu.

41. V tomto prípade ide zo strany sťažovateľky nanajvýš o bežnú polemiku so skutkovými a s právnymi závermi orgánov činných v trestnom konaní bez založenia pozitívnej ústavnoprávnej relevancie.

42. Závery krajskej prokuratúry v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia ústavný súd považuje za vyhovujúce požiadavkám, ktoré čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny kladie na typ aktuálne preskúmaného konania a rozhodnutia, a teda za ústavne akceptovateľné.

43. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným individuálnym právnym aktom štátneho orgánu, v danom prípade generálnej prokuratúry, nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ (tu sťažovateľka), a pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným aktom

a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023, III. ÚS 43/2024, III. ÚS 118/2024). Ústavný súd je názoru, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení absentuje ústavne relevantná súvislosť medzi upovedomením a námietkami, ktoré sťažovateľka uplatnila v dôvodoch ústavnej sťažnosti.

44. S ohľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

45. Navyše, vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že tento článok nemá vecné opodstatnenie v prípade postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, keďže sa tento článok týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom, a nie v konaní pred iným orgánom verejnej moci (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014, IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 185/2023).

46. Pri námietke o porušení práva podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd identifikoval konkrétne odôvodnenie väzbou na porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu nebolo potrebné osobitne sa zaoberať námietkou porušenia práva podľa čl. 13 dohovoru, pretože požiadavka aplikácie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nebola vo veci sťažovateľky splnená. Sťažovateľka v podstate ani nenamieta, že nemala dostupný opravný prostriedok vo vzťahu k rozhodovaniu označených porušovateľov, ale namieta spôsob, akým bolo vedené konanie o jej trestnom oznámení a že o ňom bolo arbitrárne rozhodnuté o jeho odmietnutí.

47. V dôsledku uvedeného je ústavná sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto aj odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

48. Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné pre úplnosť uviesť, že pokiaľ sťažovateľka mala v úmysle, aby ústavný súd vyslovil porušenie ňou označených práv aj uznesením úradu inšpekčnej služby pod ČVS: UIS-43/1-OISV-2024 z 27. júna 2024 a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, čomu však nezodpovedá navrhovaný petit rozhodnutia, v ktorom takáto požiadavka evidentne absentuje, potom je potrebné pripomenúť, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. V zmysle princípu subsidiarity poskytuje ústavný súd ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej právomoci (m. m. I. ÚS 211/2022, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 190/2022, II. ÚS 387/2022, III. ÚS 397/2023).

49. Je zrejmé, že sťažovateľka na ochranu svojich práv proti postupu a rozhodnutiu úradu inšpekčnej služby využila riadny opravný prostriedok, o ktorom konala a rozhodla krajská prokuratúra. V takom prípade je právomoc ústavného súdu vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu úradu inšpekčnej služby, ktoré boli preskúvané krajskou prokuratúrou, vylúčená.

50. Ústavný súd by preto v takom prípade musel pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

51. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu